

Predikan av Jenny Arnerlöf – Den kämpande tron - 2024

Hur kan man ha ingenting och äga allt? Vad menade Paulus med denna paradox? Och förresten vad är paradoxer och varför förekommer de så ofta i beskrivningar av de första kristna? Brevet till Diognetus är ett brev från första århundradet som förklarar vad som är utmärkande för en kristen; den innehåller ett stort antal paradoxer. "De vanäras men i vanäran förhärligas de" och "De dödas men görs levande". Eko från Paulus paradoxer i dagens episteltext finns i brevet. Paradoxer är till synes motsägelsefulla uttalanden som sätter fingret på sanningar som man bara kan förstå genom erfarenhet. De hjälper oss uttrycka upplevelser som förnuftet säger är omöjliga men som hjärtat anar är sanna på djupet. Paradoxer hjälper oss att sätta ord på vår erfarenhet av Gud utan att utplana eller platta till mysteriet som är Gud.

Den som är uthållig i tron kommer förr eller senare att ha nytta av paradoxer. Jesus talade ofta i paradoxer, som när han sade: *den som vill rädda sitt liv skall mista det, men den som mister sitt liv för min skull, han skall finna det.* (Mt.16:25) En korsfäst men segerrik messias är en paradox i världen. Paradoxer hjälper oss att förstå Guds logik, och Guds närvaro och handling i en värld som är besatt av självhävdelse och dominerande makt.

Vad pågick mellan Paulus och de kristna i Korinth? Vad fick honom att skriva sitt andra brev med den eleganta och fängslande texten som vi hörde idag? (En text med många paradoxer.) Det verkar som Korinthierna hade blivit upptagna med världsliga visdoms- och ledarskapsideal. Ledare med tveksamma men spännande läror hade fångat deras uppmärksamhet och fick dem att ifrågasätta Paulus äkthet och lära. De ville att Paulus skulle ge sig in i en maktkamp och försvara sina kvalifikationer. Paulus var förkrossad över deras svek då han hade ju grundat församlingen. Hans

intellekt och kvalifikationer var bortom ifrågasättande – han hade kunnat krossa opponenter med sitt CV. Men han förstod att mycket mer än hans personliga ställning stod på spel – bland annat fel föreställningar om tro som egennyttiga och ett slags rangordnande av församlingsmedlemmar. Paulus brydde sig för mycket om församlingen för att ge upp på dem. Så han vände upp och ner på deras föreställningar och deras maktspel genom att ge ett slags omvänt CV.

Han gav dem och oss en redovisning av lidandet han utsattes för på grund av sin tro. Han var på sin tredje missionsresa vid det läget och hade hunnit lida mycket. Minst lika viktigt som hans vittnesbörd om lidandet är att han också berättade om vad som gjorde hans uthållighet i lidande möjlig. Han nämner åtta styrkor som vi kan kalla trons gåvor: renhet, insikt, tålamod, godhet, helig ande, uppriktig kärlek, sanningens ord, Guds kraft, och rättfärdighetens vapen till anfall och försvar. De är vad Jakobs brev kallar visheten från ovan. Dessa styrkor är Guds gåvor; de är egenskaper av Jesus själv. På ytan verkar de inte särskilt glamorösa eller underhållande men de ligger till grund för ett rikt liv präglad av kärlek och trofasthet. Detta är gåvorna som över tid och genom Anden mejslar fram Kristi avbild i oss. Dessa gåvor är vad som kan få världen att se på våra liv och ana vad en kristen är. När trubbel kommer – när du möter svårigheter – håll hårt vid Jesus för att upptäcka dessa styrkor inom dig.

Paulus ord till de kristna i Korinth och till oss är en kallelse att se världens visdom och vägar för de isolerande och avhumaniserande maktformerna som de är. Vi är alla djupt formade av världens visdom och vägar och behöver Gud för att förvandla oss. Gud gör gärna det, men det är en livslång process så uthållighet är nödvändigt. Vi behöver varandras uppmuntran längs vägen för att vara uthålliga.

Låt oss titta också lite på dagens evangelietext där vi möter en kvinna som är en förebild i uthållighet. Många önskar att vi kunde redigera bort delar av texten som får Jesus att verka högst okänslig och politisk inkorrekt. Som med alla Bibelns texter är vi kloka om vi inte nöjer oss med en ytlig läsning. Om vi brottas med texten som Jakob brottade med ängeln kan vi vinna goda – även förvandlande insikter. Idag hinner vi bara med en bråkdel av vad som kan sägas om Jesu möte med den kananeiska kvinnan.

Matteusevangeliet är ganska tvetydig om Jesu till synes tveksamhet att svara kvinnan; vi får inga ledtrådar om hur Jesus tänker. Det som är tydligt är dock att lärjungarna stördes över Jesus långsamhet. De verkade tro att det bara fanns ett sätt att hantera situationen och det var att skicka henne iväg.

Efter hans initial tystnad, signalerar Jesu första svar till kvinnan att han hade en klar uppfattning om sitt eget uppdrag och att hennes situation inte var en del av det. Jesus såg sitt uppdrag som mot de förlorade fåren av Israels folk. Det innebar inte att han struntade i hedningar men att han tänkte sig en annan tidsplan.

Strax före mötet med kvinnan hade Jesus talat med lärjungarna om vad som gör en människa oren. Han hade kommit i konflikt med de skriftlärd i Jerusalem över renhetsfrågor som användes ofta för att utesluta folk. Lärjungarna var så insyltade i de mäktigas logik att de hade svårt att förstå Jesus; så han sammanfattade vad han menade med *det som går ut ur munnen kommer från hjärtat, och det gör människan oren*. Det är inte det som vi kommer i kontakt med som gör oss oren inför Gud.

I mötet med kvinnan satt Jesus ord på vad lärjungarna tänkte inombords. De som nyligen oroade sig över att Jesus hade förolämpat viktiga skriftlärd människor i Jerusalem ville nu bli kvitt en kvinna som betraktades som

oren och en främling. Till skillnad från de viktiga männen i Jerusalem erkände kvinnan Jesu makt men lärjungarnas förutfattade meningar gjorde dem blind för detta. Så Jesus förklarade för henne att hennes behov låg utanför ramen för hans uppdrag men hon vägrade låta sig avvisas så lätt.

Hon hade kallat honom Davids son från första anropet, men nu föll hon ner inför honom - en hållning som tyder på underordning - och hon vädjade om hjälp. Jesus inte så subtila svar påminde kvinnan om judarnas stereotyp för kanaanéer - hundar. Utan att förfasas svarade hon med ödmjukheten som bara den som vet sitt behov kan visa. Kvinnan var desperat för sitt barns skull. Hon improviserade som bara de mest utsatta kan improvisera. Och Jesus förbarmade sig över henne och berömde henne. Som en teolog har skrivit, "Den gamla Josuas förbud emot att visa kanaanéerna skonsamhet ersattes av den nya Josuas förbarmande." Namnet Jesus är ju den grekiska formen av ett mycket äldre namn - Josua - som betyder Herren räddar. Om ni inte minns hur den första Josua sade att Israeliterna skulle bemöta kanaanéerna kan ni ta reda på det. Med denna och andra berättelser lär Jesus oss att läsa om det Gamla Testamentets texter.

När jag tänker på alla de utsatta kvinnor och män som har vädjat om hjälp till mindre rättfärdiga människor ryser jag. Gud utnyttjar inte våra behov för att manipulera oss eller gagna sig själv. Det ingår dock i världens maktspel i allt från gängkultur till avancerad korruption. Det sägs ofta att den tidiga kyrkans majoritet utgjordes av barn, kvinnor och slavar; dvs människor med många behov. I kyrkans gemenskap upptäckte de paradoxens gemenskap där de var rika fastän de var fattiga. Kyrkans historia säger oss att lärjungarna till slut fattade Jesu undervisning.

Gud vill gripa oss på djupet med denna berättelse. Den ställer oss inför frågan om hur vi själv agerar mot någon som vi tror vi är överlägsen eller

någon som vi bara vill hålla utanför våra kretsar. I mötet med Jesus har vi alla lika stort behov som kvinnan hade. Våra prestationer och livsomständigheter kan göra oss blinda för våra behov. Men när allt det tas bort, som det en dag kommer att göras, förstår vi varför att erkänna vårt behov av Jesus Kristus är den enda styrkekälla vi bör hålla fast vid.

Jag vet inte vilka omständigheter som frestar dig att överge trons kamp. Det ser olika ut för oss alla vid olika tider i livet. Idag vill jag säga först och främst håll ut – håll fast vid Kristus i all ödmjukhet och be honom visa dig vilka styrkor han vill dela med dig så att du orkar kämpa på i tron. Var inte rädd att möta Gud i paradoxerna som är entrén till ett djupare gemenskap med Gud som älskar dig och upphöjer den som ödmjukar sig inför Honom. Amen.